

Slovenské národné múzeum – Prírodovedné múzeum
Katedra zoológie, Prírodovedecká fakulta, UK, Bratislava
Slovenská zoologická spoločnosť pri SAV
Slovenská entomologická spoločnosť pri SAV
Slovenská ornitologická spoločnosť / Bird Life Slovensko

Prezentačné postavy

Abstrakty príspevkov

Michal Ambros ¹ , Alexander Dudík ² , Peter Mázda ³ , Andrej Stollmann ⁴ & David Zár ⁵	11
Martina Babáňová	11
Ivan Baláž	12
Michal Baláž & Lenka Hrdáčková	13
Michal Baláž & Radovan Janbur	14
Timotej Barčiová & Vladimír Hanzelová	14
Norbert Benkovský, Václav Benzd ² , Helena Šifrová ³ , Jiří Horáček ⁴ & David Jandek ⁵	15
Marek Čiliak ¹ & Jozef Steffek ^{2,3}	16
Andrej Čopádková, Štefka Sollová, Tomáš Holaný & Helena Šifrová	16
Stanislav David	16
Peter Degm	17
Jarmila Demová & Milana Hatalová	18
Boris Demová & Peter Mikulíček	18
Karolína Dobráňová	19
Michela Dobráňová & Martin Váradý	19
Martina Dorňová & Peter Fedor	20
Jozef Ferkal	20
Peter Fedor & Tomáš Derka	21
Peter Fend	21
Mária Garajová ¹ , Martin Lukáč ² , Miloš Lukáč ³ & Jozef Ondřík ⁴	22
Kateřina Gerhárdová	22
Lenka Gettová ^{1,2} & Peter Mikulíček ³	22
Daniela Grula & Vladimír Kocik	23
Božena Háklová, Viktor Hájek, Viktor Hájek & Igor Hájek	23
Antonieta & Peter Travníček	23
Karel Hensel	23
Zuzana Hlaváčková, Vladimír Hlaváč & Miloš Hlaváč	23
Kristína Horková & Vladimír Kováč	23
Marek Holník ¹ , Peter Fuchala ² , Viliam Vojgraj ³ & Peter Mikulíček ⁴	23
Jan Horáček, Ladislav Pekárík & Juraj Hajdu	23
Oľga Horáková ¹ , Ján Kollár ² & Tomáš Mikulík ³	23
Ilona Horáková & Peter Manko	23
Barbora Horáková	23

Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava, 9.-10.12.2010

z roku 2010 bola I–24mm, II–56mm, III–75mm, IV–91mm. V podmienkach slovenského úseku Dunaja dospieva býčko pri menšej veľkosti ako v pôvodnom areáli výskytu. Práca je súčasťou širšieho výskumu zameraného na invázne ryby v povodí Dunaja. Výskum podporila agentúra VEGA, projekt 1/0226/08.

KRVNÉ PARAZITY DVOCH SYMPATRICKÝCH DRUHOV JAŠTERÍC (*LACERTA AGILIS* A *ZOOTOCA VIVIPARA*)

BOŽENA HAKLOVÁ, VIKTÓRIA MAJLÁTHOVÁ, IGOR MAJLÁTH, MARTIN
HROMADA, ANNA EKNER, MARCIN ANTczAK & PIOTR TRYJANOWSKI

Parazitologický ústav SAV, Hlinkova 3, 040 01 Košice, b.haklova@gmail.com

Parazitické jednobunkovce napádajú celé spektrum hostiteľov od rýb, cez plazy, vtáky až po cicavce. O jednobunkových parazitoch plazov existuje len málo literárnych údajov. V našej práci sme skúmali krvné parazity jašteríc v západnom Poľsku. V priebehu 3 rokov (2006–2008) bolo celkovo odchytených 218 adultných jašteríc (88 *Zootoca vivipara*, 130 *Lacerta agilis*), z ktorých bola odobratá krv z chvostovej cievy. V erytrocytoch jašteríc bola na sledovanej lokalite zistená prítomnosť krvných jednobunkovcov patriacich do kmeňa Apicomplexa. Prevalencia bola u jašteríc druhu *Z. vivipara* (39,8; 95% CL: 29,5–50,8) signifikantne vyššia ako u *L. agilis* (22,3%; 95% CL: 15,5–30,4). Medzi pohlaviami neboli zistené signifikantné rozdiely a nebola zistená ani korelácia medzi prítomnosťou parazitov a morfometrickými znakmi, či prítomnosťou ektoparazitov – kliešťov *Ixodes ricinus*. Priemerný počet parazitických jednobunkovcov na 10 000 krviniek bol 73.8 ± 110.4 u *Z. vivipara* (kurtosis = 2.85) a 85.7 ± 115.2 u *L. agilis* (kurtosis = 15.79). U jedného samca *L. agilis* bola v krvi PCR metódou detekovaná prítomnosť rodu *Hepatozoon*.

ICHTYOLÓGIA NA PRÍRODOVEDECKEJ FAKULTE UNIVERZITY KOMENSKÉHO

KAROL HENSEL

Katedra zoológie, Prírodovedecká fakulta UK, Mlynská dolina B–1,
842 15 Bratislava; hensel@fns.uniba.sk

Na pôde Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského vzniklo vyše dvesto publikácií s ichtyologickou tematikou, ktoré vyprodukovali jej zamestnanci Jozef Florian Babor, Oskár Ferienc, Ján Brtek, Vladimír Podhradský, Štefan Paulov, Ľubomír Brtek, Ján Dorko, Eugen Konfal, Karol Pachinger, Ján Veselovský, Karol Hensel, Vladimír Kováč, ich diplomanti a doktorandi. Sú to 2 vedecké monografie (z nich 1 zahraničná), 4 štúdie charakteru monografie, 8 kapitol vo vedeckých monografiách, 3 učebnice, 109 pôvodných vedeckých prác (z toho 40 v karentovaných zahraničných a 8 v karentovaných domácich časopisoch) a 85 odborných prác.

Okrem toho v odbore ichtyológia poslucháči PriF UK úspešne obhájili **12 bakalárskych** prác [Lucia Kišová, Andrea Novomeská (2006), Kristína Hôrková, Ján Tokoš (2008), Kristína Švolíková (2009) Nikoleta Fehérová, Erika Igondová, Mária Majtánová, Nikola Rybáriková, Gabriela Stančíková, Lucia Vrtielová, Miroslava Kupková (2010)], **59 diplomových** [Ján Brtek (1951), Vlasta Roštárová (1952), Ľubomír Brtek (1958), Eugen Konfal (1960), Peter Áč, Rudolf Pastucha (1965), Jozef Teplan (1967), Vladimír Košel (1969), Jaroslav Svoreň (1972), Eva Ciglánová, Alexander Kiss, Jozef Uher (1973), Vladimír Mužík, Štefan Nagy, Štefan Oslej (1974), Jaroslav Černý (1975), Robert Mazúr (1980), Miroslav Božoň, Juraj Hasák, Miroslav Králik (1981), Imrich Danko (1982), Ján Ivanics (1983), Ján Kubina, Boris Rovný, Stanislav Sýkora (1984), Dana Krajčiová – Gejdošová (1985), Ján Janec, Ingrid Mikulášová, Oto Nevecký (1987), Mária Šteinhubelová (1990), Eva Braxatrorisová (1991), Ľudovít Javorský, Roland Lukács, Martin Maloveský, Evgenia Tsami (1992), Vladimír Homola, Miriam Langová (1994), Martin Ferák, Miroslav Hanáček, Jana Reichelová (1995), Alena

Šedivá (1997), Martina Užíková (1998), Blanka Turčanová (1999), Patrik Kormančík, Stanislav Kupčok, Patrik Kušnir (2001), Juraj Hajdu, Peter Chynoradský, Zuzana Mihálová, Michal Pikna, Zdenko Šindler, Jozef Tomeček (2002), Matej Poláček (2003). Mária Balážová, Radovan Harant, Lucia Kišová (2007), Andrea Novomeská, Ivana Zlatnická (2008), Kristína Hôrková, Ján Tokoš (2010)] a **6 dizertačných prác** [Ján Dorko (1963), Fouad Afifi Abou Zaid (1984), Vladimír Kováč (1991), Mária Balážová (2007), Eva Záhorská (2009), Mária Plachá (2010)].

Bakalárske práce viedli Karol Hensel (2) a Vladimír Kováč (10), diplomové Oskár Ferienc (2), Vladimír Podhradský, Eugen Balon, Eva Ertlová, Eugen Konfal (1), Karol Hensel (35) a Vladimír Kováč (24). Školiteľmi dizertačných prác boli Oskár Ferienc (1), Karol Hensel (2) a Vladimír Kováč (3).

EXPLORÁCIA DVOCH PODDRUHOV MYŠI DOMOVEJ (*MUS MUSCULUS DOMESTICUS*, *M. M. MUSCULUS*) PRI POROVNANÍ S MYŠOU ALŽÍRSKOU (*M. SPRETUS*)

ZUZANA HIADLOVSKÁ, BARBORA VOŠLAJEROVÁ BÍMOVÁ & MILOŠ MACHOLÁN

LEGS, Ústav živočíšnej fyziológie a genetiky AV ČR, v.v.i., Veveří 97, 60200
Brno, Česká Republika, 328868@mail.muni.cz

Explorácia zahŕňa prieskum nového priestoru, kde je náležité zhodnotenie rizika životne dôležité. Ako výsledok selekcie obsahuje exploračná stratégia isté antipredačné mechanizmy. Náš výskum poukázal na rozdiely v explorácii u dvoch poddruhov myši domovej (*Mus musculus domesticus* – západoeurópska; *M. m. musculus* – východoeurópska). Jednou z príčin by mohla byť rôzna miera komenzalizmu. Ak budeme stratégiu *M. m. musculus* pokladať za výsledok jej adaptácie na ferálny spôsob života, mala by sa v novom priestore správať podobne ako tzv. divo žijúce myši, ako je myš alžírskaa (*Mus spretus*). Analyzovali sme exploračné správanie m. alžírkej a porovnali s oboma poddruhmi m. domovej. V každej experimentálnej skupine bolo 15 ♂♂ z imbredných kmeňov: *spretus* – SMON; *domesticus* – STRA; *musculus* – BUSNA. Pomocou Open field testu sme hodnotili 9 parametrov explorácie. Spomedzi troch testovaných skupín vykazoval SMON najmenšiu averziu voči otvorenému priestoru, čo možno dávať do súvisu s adaptáciou na ferálny spôsob života. Na základe našich výsledkov sa však nedá jednoznačne potvrdiť podobu explorácie SMON s exploráciou BUSNA, či naopak rozdielnosť vzhľadom na STRA. Je teda možné, že nami pozorovaný rozdiel v stratégii explorácie poddruhov m. domovej je skôr výsledkom rozdielných evolučných histórií, či sociálnych faktorov prostredia. Navyše, domnienka o rôznej miere komenzalizmu poddruhov je slabo podložená a vo svetle (nie len našich) súčasných poznatkov ju možno považovať za pochybnú.

HISTÓRIA VÝSKUMU COLEOPTERA NA SLOVENSKU A NA PRÍRODOVEDECKEJ FAKULTE UK V BRATISLAVE

MILADA HOLECOVÁ & JÁN KODADA

Katedra zoológie Prírodovedeckej fakulty UK, Mlynská dolina B-1,
842 15 Bratislava; holecova@fns.uniba.sk, kodada@fns.uniba.sk

Príspevok podáva prehľad dejín výskumu Coleoptera na území Slovenska od 2. polovice 18. storočia po súčasnosť. Charakterizuje najvýznamnejšie osobnosti, ktoré prispeli v jednotlivých časových obdobiach k poznaniu fauny Coleoptera na Slovensku. Osobitnú pozornosť venuje prínosu pracovníkov Katedry zoológie Prírodovedeckej fakulty UK, ktorí sa zaoberali štúdiom radu